

* eigen kracht * grip op geld * positief opvoeden
en opgroeien * meedoen * samenwerken

Jaarverslag 2014

Maatschappelijk
Werk Coevorden

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord	3
Maatschappelijk Werk Coevorden.....	4
2014 uitgelicht	9
De cijfers in 2014.....	10
Uitvoering.....	16
Prestatieveld 1	16
Prestatieveld 2	19
Prestatieveld 3	21
Prestatieveld 4	24
Prestatieveld 5	25
Prestatieveld 6	26
Prestatieveld 7, 8 en 9.....	27
Conclusies.....	30
Bijlage 1: Resultaten tevredenheidsmeting cliënten	31
Bijlage 2: Generalist met specialisaties.....	32
Bijlage 3: Gebiedsgericht werken in de gemeente Coevorden	33
Bijlage 4: Producten van het MWC	34
Bijlage 5: Werkplan Maatschappelijk Werk Coevorden 2015	36
Bijlage 6: Raad van Toezicht en medewerkers in 2014	38

Voorwoord

Voor u ligt het laatste inhoudelijke jaarverslag 2014 van Maatschappelijk Werk Coevorden. Vanaf 2015 gaat Maatschappelijk Werk Coevorden verder onder de naam Maatschappelijk Welzijn Coevorden. Ontstaan uit een fusie tussen Welzijn 2000 en het Maatschappelijk Werk Coevorden.

In dit jaarverslag over 2014, kunt u lezen welke werkzaamheden er zijn verricht samen met en voor de inwoners van de gemeente Coevorden en de resultaten van die werkzaamheden.

Onze professionele inzet is altijd in samenwerking, samenhang en afstemming met cliënten, de gemeente, (vrijwillige) organisaties en instellingen.

De wereld in het sociale domein is veranderd. De maatschappelijke ondersteuning moet snel en dichtbij de burger geboden worden. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op de eigen kracht van de burger en zijn sociale omgeving. De medewerkers van Maatschappelijk Werk Coevorden werken dichtbij die burger, en zijn directe sociale leefomgeving. De medewerkers, signaleren en komen bij mensen thuis. We werken preventief en schakelen bij behoefte aan procesmatige ondersteuning onze individuele, maatschappelijke hulpverlening in.

Onze maatschappelijk werkers bieden hulp, stimuleren en faciliteren waar mogelijk, geven informatie en advies. Samen met de cliënt, vrijwilligers en ketenpartners worden problemen opgelost. Door samen te werken met andere organisaties zijn we efficiënter. Bovendien biedt een gezamenlijke kijk op vraagstukken een toegevoegde waarde.

Het MWC is er in geslaagd om maximaal te presteren in 2014. Zo zijn er in 2014, 905 mensen begeleid en komt uit onze tevredenheidsmeting naar voren dat over het algemeen cliënten zeer tevreden zijn. Dit aantal cliënten is wel het maximum wat onze organisatie aan kan. Onze aanpak en werkwijze is effectief en efficiënt: collectief en preventief waar kan, incidenteel en curatief waar moet. Als er niet meer geld komt voor uitbreiding van noodzakelijk formatie is ons maximum in de totale caseload nu echt wel bereikt.

Uit onze werkzaamheden blijkt wederom een toename van cliënten met financiële problemen. Onder andere door de economische crisis, veranderende wetgeving, verlies van baan, relationele problematiek etc.

Daarnaast neemt de hulpvraag bij vechtscheidingen toe en dat baart ons zeer veel zorgen. Vooral kinderen zijn vaak de dupe bij vechtscheidingen. Middels de KIES-methode proberen we kinderen hierbij te helpen.

Ons motto: niet vrijblijvend, maar resultaatgericht, vanuit: eigen kracht, grip op geld, positief opvoeden en opgroeien, meedoen en samenwerken.

Annelies Möhlmann
Directeur-bestuurder Maatschappelijk Werk Coevorden

Maatschappelijk Werk Coevorden

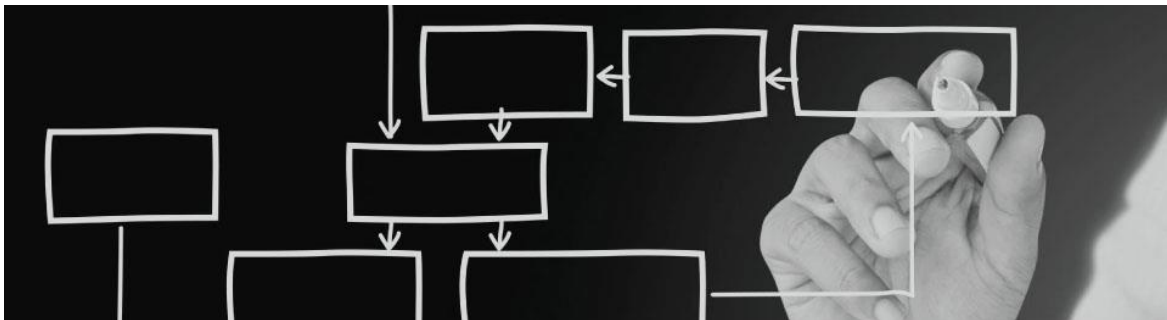

Kernopdracht

Het MWC heeft in 2014 van de gemeente Coevorden de opdracht gekregen om 812 cliënten te begeleiden en 538 kortdurende contacten te hebben. Deze aantallen zijn gebaseerd op een landelijke norm die is vastgesteld door onze branche organisatie Maatschappelijke Ondernemersgroep (MO). Het MWC is aangesloten bij die MOgroep, de werkgeversorganisatie op het gebied van Welzijn, Jeugdzorg en Kinderopvang. In het hoofdstuk “Cijfers 2014” is te lezen dat Maatschappelijk Werk Coevorden aan deze kernopdracht heeft voldaan.

Kerntaak

De kerntaak van het MWC is het bieden van procesmatige hulp- en dienstverlening aan de inwoners van de gemeente Coevorden, die laagdrempelig, kortdurend en versterkend is. Hierbij wordt gewerkt aan het versterken van de sociale en economische zelfredzaamheid van burgers van de gemeente Coevorden, samen met familie, gezin, burens ect. Het MWC richt zich in het bijzonder op de (sociaal) kwetsbare burger, in armoede, sociaal isolement en/of met psychosociale problematiek.

Werkwijze en producten

Het bieden van procesmatige hulp- en dienstverlening aan burgers zoals verwoord in de kerntaak, gebeurt op diverse manieren en methodieken. In een eerste intakegesprek hanteren we een protocollere vragenlijst. Door deze werkwijze krijgen we inzicht in de problematiek. Samen met de cliënt wordt een hulpverleningsplan opgesteld, geëvalueerd.

In dat hulpverleningsplan worden concrete doelen geformuleerd, die continue worden geëvalueerd en indien nodig, bijgesteld. Insteek van onze hulpverlening is, dat die laagdrempelig en kortdurend is. De cliënt (eventueel met hulp van familie, burens vrienden) werkt zelf actief mee aan het oplossen van de ontstane problemen.

Het MWC biedt ook preventieve trainingen en cursussen aan. In trainingen en cursussen kunnen deelnemers veel van elkaar leren. Er is erkenning en herkenning, daarnaast levert het voor ons, efficiëntievoordeel op.

Een overzicht van onze trainingen en cursussen en producten staat in de bijlage op pagina 36.

De organisatie

Het MWC heeft een platte organisatiestructuur. In de dagelijkse praktijk zijn er feitelijk twee (uitvoerende) niveaus te onderscheiden, de directeur-bestuurder en het overige personeel. Deze organisatiestructuur maakt het mogelijk om snel te anticiperen op ontwikkelingen. De doorlooptijd tussen het initiëren van nieuwe diensten/werkwijzen en het ten uitvoer brengen daarvan is kort. De platte organisatiestructuur heeft daarnaast als voordeel dat de subsidiegelden niet opgaan aan teveel overheadkosten, maar daadwerkelijk besteed worden aan hulpverlening voor de meest kwetsbare inwoners van de gemeente Coevorden.

Raad van Toezicht

In 2014 bestond de Raad van Toezicht van Maatschappelijk Werk Coevorden uit vijf leden:

- Alie Meijer- Pijnacker, voorzitter
- Roel Pepping, lid
- Annelies vd Valk, lid,
- Carla Exoo, lid
- Harold Akkerman, lid.

Onderwerpen Raad van Toezicht

In 2014 kwam de Raad van Toezicht zes keer bij elkaar. Diverse thema's en onderwerpen kwamen tijdens de vergadering aan de orde. De focus van de Raad van Toezicht was vooral gericht op:

- Het voorbereiden en realiseren van de fusie met Welzijn 2000
- Een regelmatige check van het strategisch beleid aan de snel veranderende omstandigheden, met daarbij vooral het accent op kwaliteit, cliëntgerichtheid en ondernemerschap in de dienstverlening.
- De ontwikkeling van partnerschap, samenwerking en innovatie.
- Een goede verbinding en samenwerking van het Maatschappelijk Werk Coevorden met externe stakeholders.
- Een gezonde bedrijfsvoering
- Verder stonden op de agenda de reguliere onderwerpen zoals exploitatieoverzichten, jaarverslag, jaarrekening, huisvesting en personeel. Het jaarlijkse overleg tussen een afvaardiging van de Raad van Toezicht met de personeelsvertegenwoordiging heeft plaatsgevonden.

Strategie en governance

Veel vergadertijd is gaan zitten in het voorbereiden van de fusie met Welzijn 2000. Daarbij kwamen de ontwikkelingen op het terrein van good governance eveneens aan de orde. Ook was de opgelegde bezuinigingstaakstelling onderwerp van gesprek. De Raad van Toezicht heeft zichzelf en haar functioneren geëvalueerd, conform wat daarover is vastgesteld in de governance code voor de welzijnssector. De raad wil haar toezicht vooral proactief en betrokken invullen. Kern: wat zijn de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen en wat is de visie van de Raad van Toezicht op de betekenis hiervan voor de koers van Maatschappelijk Werk Coevorden.

Een afvaardiging van de RvT heeft een jaarlijks beoordelingsgesprek gevoerd met de directeur-bestuurder.

Een afvaardiging van de RvT heeft het jaarlijkse gesprek gevoerd met de personeelsvertegenwoordiging.

Frontoffice

De Frontoffice is een nieuwe functie binnen het MWC. De Frontoffice wordt uitgevoerd door een HBO maatschappelijk werker. De werkzaamheden zijn:

- Geven van informatie en advies aan klanten, samenwerkingsorganisaties en inwoners op het gebied van wonen, welzijn en zorg;
- Centrale vraagbaak en informatieverstrekking voor medewerkers van MWC op het gebied van landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid;
- Voorbereidende werkzaamheden verrichten t.b.v. de medewerkers op het gebied van informatie, advies, overheidswetgeving en doorverwijzing;
- Afstemmen, samenwerken en verbinden tussen (vrijwillige) organisaties, gemeentelijke afdelingen, bedrijven;
- Ondersteunen van klanten bij vragen over wet- regelgeving en dienstverlening;
- Nieuwe ontwikkelingen en werkwijzen opsporen en deze kennis delen met collega's, bijhouden en delen van vakliteratuur;
- Medewerker is inzetbaar zowel bij 0^e als 1^e lijnwerkzaamheden in de voorbereidende fase;
- Ontwikkelen, organiseren en implementeren van collectief aanbod aan de hand van signalen;
- Voeren van intakegesprekken, aanmaken en verwerken van gegevens in dossier
- Beheren van de aanmeldingslijst en regelen , waar nodig van doorverwijzingen naar 0^e , 1^e en 2^e lijn.

Gebiedsgericht werken

MWC werkt gebiedsgericht. Door herkenbaar en laagdrempelig te zijn, kunnen hulp- en dienstverleningsinterventies vroegtijdig worden ingezet. Zo proberen we het verergeren van probleemsituaties te voorkomen. De gebiedsmaatschappelijk werker is generalist en benadert iedere casus integraal. Daarnaast heeft iedere maatschappelijk werker zich gespecialiseerd in één of meerdere disciplines. De gebiedsmaatschappelijk werker zal, daar waar noodzakelijk, zorg en hulp opschalen middels doorverwijzing naar de gewenste specialistische 2e lijns hulp. Goede samenwerking tussen 1e en 2e lijns werkers is heel belangrijk.

Voor de specialisaties van de maatschappelijk werkers zie bijlage 2 op pagina 34.

Bij het gebiedsgericht werken zijn de volgende uitgangspunten van toepassing:

- Wij hanteren dezelfde gebiedsindeling als de gemeente Coevorden (gebied 7 en 8 zijn samengevoegd).
- Wij werken in het gebied, dichtbij de bewoners en organisaties, zijn gemakkelijk aanspreekbaar, kunnen vroegtijdig signaleren en verbinden.
- Wij werken met kernketenpartners in onze gebiedsaanpak, te weten de huisartsen, wijkagent en de basisscholen.
- Wij hebben concrete werkafspraken gemaakt met deze kernketenpartners over cliëntoverleg, ketensamenwerking en afstemming, met als doel het bieden van zo snel en kort mogelijke (integrale) interventie.
- In 2014 is de groep kernpartners uitgebreid met een voorschoolse contactpersoon 0-4 jaar en een ouderen contactpersoon.
- Wij werken vanuit de kennis van de culturele, familiale en professionele sociale kaart van het gebied.

Voor een overzicht van de gebiedsindeling met bijbehorende maatschappelijk werkers verwijs ik u naar bijlage 3 op pagina 36.

Personeelsbeleid

In 2014 hebben we het vastgestelde scholingsplan uitgevoerd.

Er heeft een incompany opleiding conflictbemiddeling plaatsgevonden hetgeen onder meer toepasbaar is bij echtscheiding. Twee medewerkers hebben de opleiding Bewindvoering gedaan. In 2013 zijn twee medewerkers gestart met de twee jaar durende opleiding voor beeldcoach. Met name in opvoedsituaties is het maken van beeldopnames een waardevol instrument gebleken om ouders te ondersteunen bij opvoedvragen. Werk-, functionering- en beoordelingsgesprekken zijn gevoerd, waarin o.a. persoonlijke ontwikkelingsdoelen en loopbaanwensen aan de orde kwamen, evenals het functioneren van de medewerkers.

Financieel beleid

Het MWC werkt volgens een door de gemeente vastgestelde prestatieopdracht, de beleidsgestuurde contractfinanciering. De basisdienstverlening van het MWC wordt voor 85% gefinancierd door de gemeente Coevorden. Vanuit de projectorganisatie projecten en diensten biedt MWC diensten aan en voert projecten uit, waarbij ook andere financiers betrokken zijn, zoals scholen, bedrijven, provincie en fondsen.

HD accountants verzorgt de financiële boekhouding van het MWC. De verantwoording van de besteding van de toegekende gemeentelijke subsidie voor het basispakket MWC in 2014 is opgenomen in de jaarrekening 2014.

Eind 2014 is vastgesteld dat het MWC een gezond financieel beleid voert en financiële reserves heeft opgebouwd en zodoende in staat is om de door de accountant geadviseerde en door de RvT vastgestelde reserveringen te doen.

Huisvestingsbeleid

Ook in 2014 heeft het MWC zich ingespannen om laagdrempelig en goed bereikbaar voor iedereen te zijn. Onder het motto: "eropaf" hebben wij op diverse locaties verspreid over de gemeente onze diensten aangeboden. Het MWC heeft wekelijks spreekuur gehouden in Coevorden, Dalen, Oosterhesselen, Schoonoord en Sleen. Om de (huur)kosten zo laag mogelijk te houden, maken we in combinatie met andere organisaties, zoveel mogelijk gebruik van de zelfde werkruimte.

Lokaal sociaal beleid en de transities

Het MWC heeft in 2014 actief geparticipeerd in alle ontwikkelingen rondom lokaal sociaal beleid en de transities. We hebben daarbij, gezien onze hoge werkdruk, steeds een duidelijke afweging moeten maken bij welke overlegstructuren wij wel of niet aanwezig waren.

Resultaten tevredenheidsonderzoek

Aan het eind van de hulpverlening wordt cliënten gevraagd een tevredenheidsonderzoek in te vullen. Het doel hiervan is om te weten wat cliënten van onze dienstverlening vinden. Door die uitkomsten kunnen we onze werkzaamheden evalueren en evolueren.

Hierbij een aantal uitkomsten

Positief

- ✓ 94,4% van de cliënten geeft aan dat hetgeen ze willen bereiken met de hulpverlening duidelijk is (doelen van de hulpverlening).
- ✓ 94,4% van de cliënten geeft aan dat de doelen aan het eind van de hulpverlening zijn bereikt, 52,8% geeft het cijfer zeer goed, 33,3% het cijfer goed en 8,3% geeft een voldoende.
- ✓ 94,5% van de cliënten geeft aan zich begrepen te voelen door de maatschappelijk werker
- ✓ 97,2% van de cliënten vindt de samenwerking met de maatschappelijk werker goed

Aandachtspunten

- ✓ 36,1% van de cliënten wist vooraf niet wat het MWC voor hen kon betekenen, in 2013 was dit percentage 47,9 %
- ✓ Bijna 16,7% van de cliënten geeft aan niet te weten dat schriftelijk toestemming nodig is wanneer er informatie over hem wordt verstrekt aan derden, in 2013 was dit percentage 23%.

Het percentage cliënten dat vooraf niet wist wat het MWC voor hen kan betekenen is omlaag gegaan met 11,8%. Deze verlaging is te verklaren doordat er meer PR- activiteiten hebben plaatsgevonden, waarin het producten- en dienstenaanbod is gepromoot.

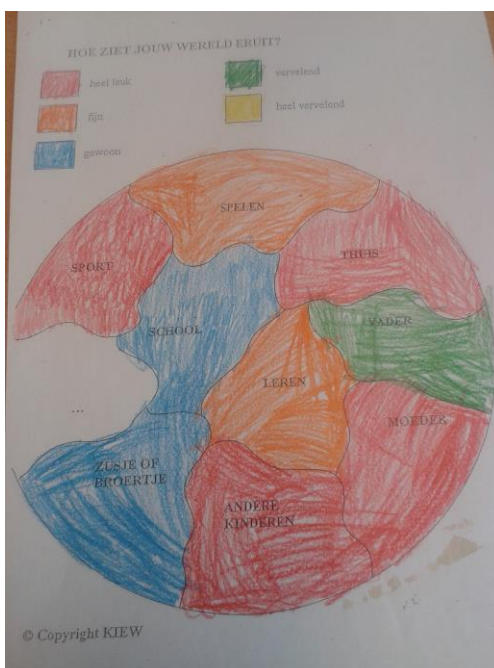
Ook het percentage cliënten dat niet weet dat de maatschappelijk schriftelijk toestemming nodig heeft bij het vertrekken van informatie is omlaag gegaan (6,3%).

Ondanks dat beide aandachtspunten verbeterd zijn ten opzichte van het jaar daarvoor, moet het beter.

Ook in 2015 moet er expliciet aandacht zijn voor het promoten van het producten- en dienstenaanbod.

Daarnaast zal tijdens het intakegesprek (eerste gesprek na de aanmelding) nog duidelijker stilgestaan worden bij het feit dat er schriftelijk toestemming verleend moet worden, wanneer er informatie aan derden wordt vertrekt door de maatschappelijk werker.

Voor de uitkomsten van het tevredenheidsonderzoek zie bijlage 1 op pagina 31.

Hoe de wereld van een kind eruit ziet..

Tijdens de hulpverlening wordt het kind gevraagd zijn gevoelens duidelijk te maken d.m.v. deze opdracht

2014 uitgelicht

De taakopdracht vanuit de gemeente Coevorden is gehaald

Taakopdracht in 2014: per FTE moeten 125 cliënten worden begeleid en 82 kortdurende contacten plaatsvinden.

Resultaat in 2014: per FTE zijn 139 cliënten begeleid (11% boven taakopdracht) en hebben 91 Kortdurende contacten plaatsgevonden (7% boven taakopdracht).

Stijging in aanmelding cliënten

Wederom is er een stijging van het aantal cliënten ten opzichte van vorige jaren. Veel inkomensproblematiek en hulpvragen die steeds complexer worden. We moesten met minder geld nog meer werk doen. De werkdruk was voor medewerkers erg hoog.

Maatschappelijk Werk Coevorden wordt Maatschappelijk Welzijn Coevorden

Maatschappelijk Werk Coevorden en Welzijn 2000 gaan vanaf 2015 officieel samen onder de naam Maatschappelijk Welzijn Coevorden. 2014 heeft in het teken gestaan van de voorbereidingen om te komen tot een fusie met Welzijn2000. Een fusiewerkgroep is vanaf maart 2014 geïnstalleerd.

45,3% van de hulpverleningstrajecten gaat over een drietal probleemgebieden

Dat zijn financiën 21,1%, daarna geestelijke gezondheid (13,4%) en familierelaties 10,8%

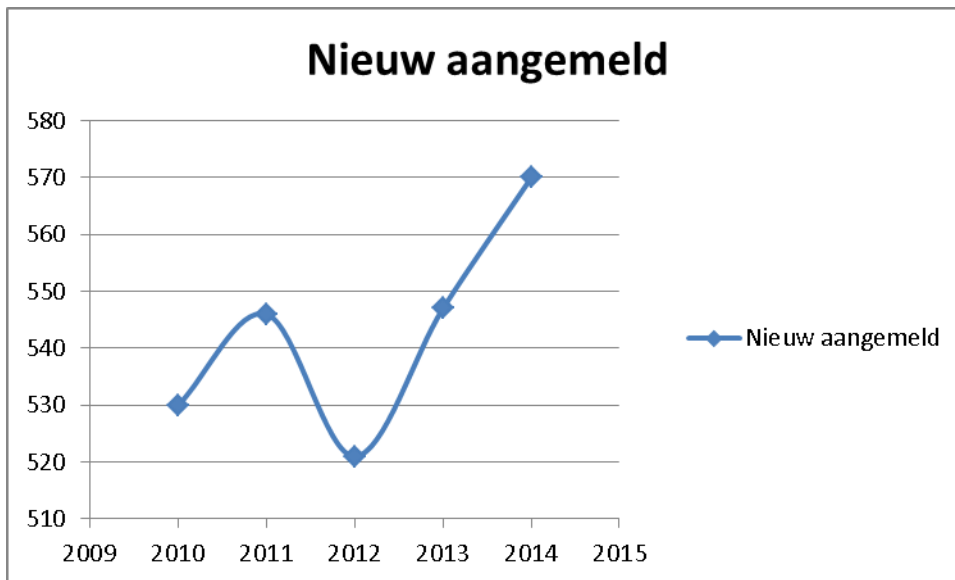
Maatschappelijk Werk Coevorden werkt gebiedsgericht

Dichtbij (samen)werken in dorpen en wijken zorgt voor nog beter afstemming en samenwerking waardoor hulp en ondersteuning snel en effectief zowel curatief als preventief wordt ingezet.

Deze aanpak werpt zijn vruchten af in Poppenhare en in Dalerpeel: door vroegsignalering preventieve maatschappelijk werk inzet.

De cijfers in 2014

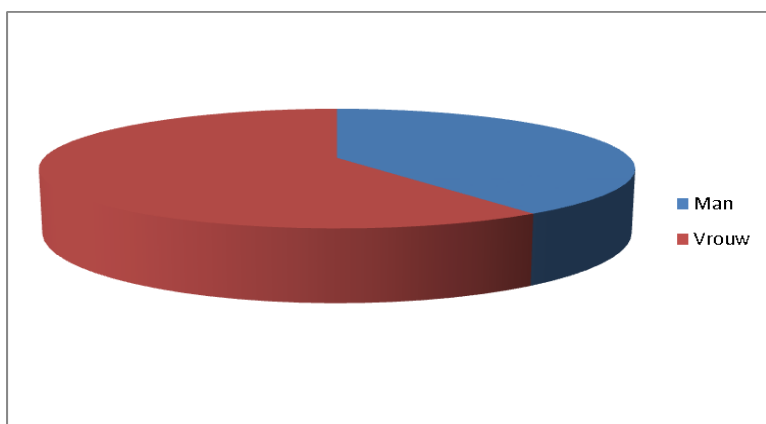

In de grafiek wordt het aantal nieuw aangemelde cliënten in de afgelopen vijf jaar weergegeven. Het aantal aanmeldingen per jaar is redelijk stabiel (al is er in 2014 een stijging te zien ten opzicht van voorgaande jaren).

Cliëntgegevens in 2014 in aantallen

Nieuw aangemeld	570
Meegenomen uit 2013	234
Aantal cliënten uit preventieve cursussen	80
Huiselijk geweld trajecten	21
Totaal	905

In 2014 hebben zich 570 mensen aangemeld. De verhouding man/vrouw:

Doorlopen trajecten in 2014 in aantallen en procenten

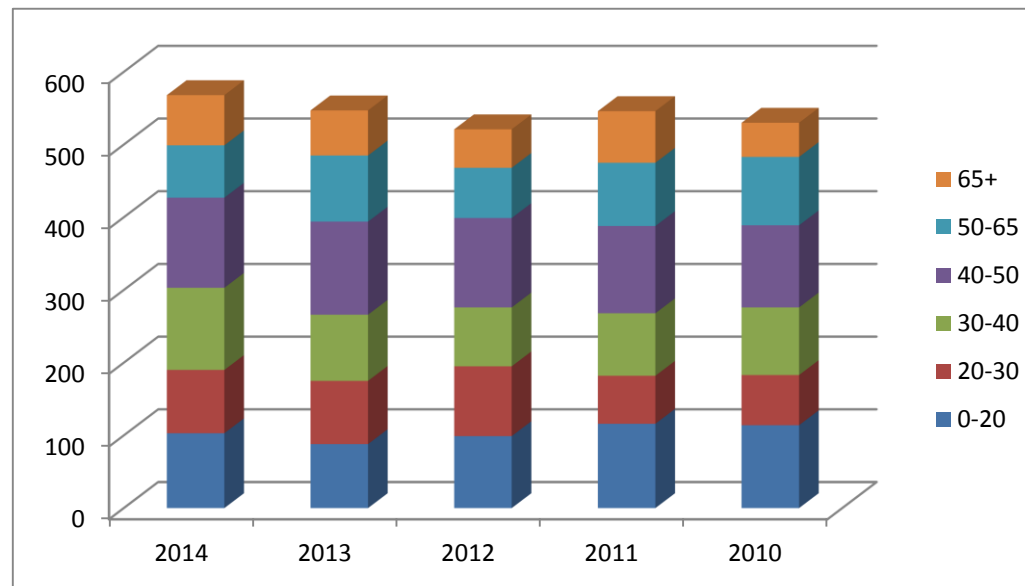
Onderstaande tabel laat de doorlopen cliënttrajecten zien. Een cliënt kan meerdere trajecten doorlopen. In 2014 hebben zich 570 mensen aangemeld en er zijn 1191 trajecten geweest, hetgeen neerkomt op een gemiddeld aantal trajecten van 2,1 per persoon (1191:570).

Problematiek	Aantallen in trajecten	Procenten
Financiën	250	21,1%
Gezondheid	158	13,4%
Familierelatie	128	10,8%
Huisvesting	99	8,4%
Verwerking	94	8%
Partnerrelatie	83	7,1%
Informatie en advies	81	6,7%
Maatschappelijke organisaties	80	6,7%
Opvoeding	76	6,4%
Identiteit	43	3,6%
Eenzaamheid	17	1,4%
Huiselijk geweld	16	1,3%
Relatie met werk	16	1,3%
Verslaving	12	1%
Relatie met school	11	0,9%
School en opleiding	7	0,6%
Buurtrelatie	5	0,4%
Invulhulp	5	0,4%
Overig geweld	4	0,3%
Totaal	1191	100%

Woonplaats in aantallen

	2014	2013	2012	2011	2010
Coevorden	354	324	327	306	320
Dalen	40	36	38	34	40
Dalerpeel	16	11	14	12	14
Erm/Ermerstrand	20	23	13	22	22
Gees	28	14	16	31	15
Oosterhesselen	23	23	19	30	25
Aalden/Zweeloo	17	22	29	30	25
Schoonoord	36	28	32	44	46
Sleen-N-Sleen	25	22	17	22	27
Overige dorpen	21	26	16	15	8
Totaal	570	547	521	546	530

Leeftijdsopbouw in aantallen

Land van herkomst in aantallen

Land	2014
Nederland	550
Somalië	5
Turkije	4
Brazilië	2
Burkina Faso	1
Burundi	1
Colombia	1
Duitsland	1
Frankrijk	1
Indonesië	1
Nederlandse Antillen	1
Suriname	1
Verenigde Staten van Amerika	1
Totaal	570

Korte contacten

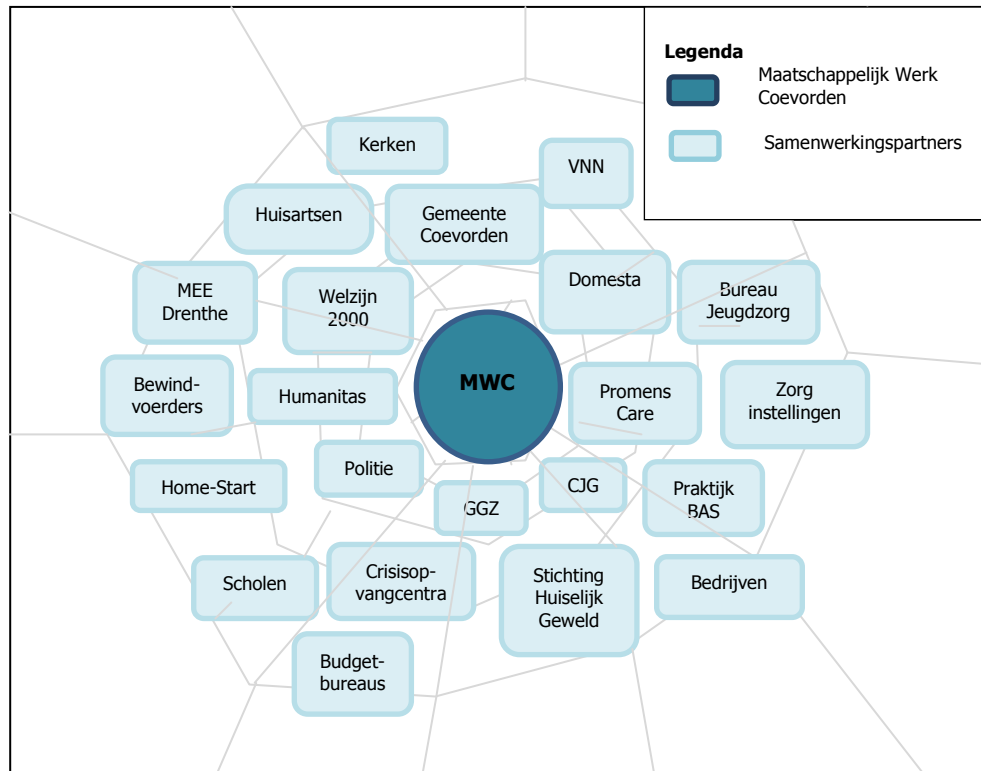
Een kort contact is een eenmalig cliënt of organisatie voor informatie, advies, hulp.

2014	2013	2012	2012	2010
590	609	594	507	538

Cursusaanbod

Type training	Aantal participanten
SOVA I	7
SOVA II	10
SOVA III	18
SOVA voor volwassenen	18
Thema-avonden voor gescheiden opvoeden	6
Budgetteringscursus	15
Cursus rouwverwerking	6
Totaal	80

MWC is een spin in het web

Het MWC werkt samen, stemt af en verbindt.

Contractuele verplichtingen gemeente Coevorden

In de subsidieafspraken met de gemeente heeft het MWC de opdracht gekregen om **per FTE, 125 cliënten** per jaar te begeleiden en daarnaast **82 cliënten** kortdurende dienstverlening aan te bieden. Dit is conform landelijk geldende normen voor maatschappelijk werk organisaties (vastgesteld door de brancheorganisatie de MO-groep).

Het MWC levert diensten op basis van 6.5 FTE maatschappelijk werk op jaarbasis.

Resultaten in 2014

Cliënten	aantallen	productieafpraak	Vershil in procenten
Aantal aangemelde nieuwe cliënten in 2014	570		
Cliënten meegenomen uit 2013	234		
Aantal cliënten uit huiselijk geweld trajecten	21		
Aantal cliënten uit preventie cursussen	80		
Totaal aantal cliënten in 2013	905	813 (6,5 FTE x 125 cliënten)	11% plus
Cliënten per 1 FTE (874:6,5 FTE)	139	125	11% plus

Korte contacten

Korte contacten in 2014	590
Per FTE (590:6,5)	91
Productieafspraken	82

Vershil **9 (7%) plus**

UITVOERING

Diensten die het MWC in 2014 heeft aangeboden zijn gerangschikt onder de negen prestatievelden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Prestatievelden

---

1. Het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid van wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3. Het geven van informatie en advies en cliëntenondersteuning.
4. Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Het bevorderen van maatschappelijke deelname en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem, ten behoeve van het behoud van het zelfstandig functioneren.
7. 8 en 9. Het bieden van maatschappelijke opvang en het bevorderen van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingsbeleid.

Het MWC is werkzaam in alle prestatievelden van de WMO, maar vooral in prestatieveld 2 en 3.

Prestatieveld 1

Het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid van wijken en buurten

---

Het MWC participeert in buurtprojecten in het kader van vroegsignalering en bemiddeling. Door deze gebiedsgerichte aanpak (in wijken en buurten) samen met (vrijwillige) organisaties en kerken worden knelpunten eerder zichtbaar. Door problemen eerder te signaleren kunnen we samen sneller bepalen waar een preventieve aanpak mogelijk is en/of een curatieve inzet noodzakelijk.

Project Wijk tuin

Het project Wijk tuin in Poppenhare is een initiatief van meerdere organisaties. Het achterliggende idee voor het opzetten van de (wijk)tuin is om de integratie en betrokkenheid tussen bewoners onderling te vergroten, hetgeen een positief effect heeft op de wijk Poppenhare.

Het MWC en Welzijn 2000 houden zich bezig met de coördinatie en organisatie, zodat activiteiten goed verlopen en op elkaar worden afgestemd, dit gebeurt in samenwerking met buurtbewoners. Middels participatie van MWC in dit project is vroegtijdige signalering van problemen mogelijk waardoor sneller hulp geboden kan worden en zo erger kan worden voorkomen.

Project Dalerpeel

Het MWC participeert in dit project samen met bewoners en verenigingen met als doel het vergroten van de leefbaarheid in Dalerpeel. Door deze gebiedsgerichte benadering kunnen we eventuele problemen vroegtijdig signaleren en eventuele hulp en advies sneller inzetten.

Pilot sociaal team Poppenhare

Het MWC is lid geweest van de pilot sociaal team Poppenhare. Doel: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Het MWC heeft jarenlang ervaring in uitvoering van de regiefunctie binnen gezinnen, waarbij het een helicopterview heeft op het gezinssysteem en samenwerkende organisaties. Negen maatschappelijk werkers zijn gediplomeerde gezinscoaches (voorloper van regisseurschap). 9 maatschappelijk werkers zijn gediplomeerde gezincoaches.

Signaleren van knelpunten

Als maatschappelijke organisatie staan we midden in de Coevordense samenleving. We zijn de ogen en oren van die samenleving en komen bij de burgers achter de voordeur. Signaleren helpt ons bij het doorontwikkelen van nieuwe producten en diensten en nieuw te ontwikkelen beleid. We delen onze signalen met de gemeente en andere samenwerkingspartners.

Een signaal dat in de tweede helft van 2014 heeft gespeeld had betrekking op nieuwe regels van de bijstand van jongeren onder de 27 jaar. Door het signaleren en bespreekbaar maken van knelpunten met de gemeente Coevorden, is er op individueel niveau gewerkt aan maatwerkoplossingen.

Een ander signaal had betrekking op een toename in het aantal aanvragen voor huisuitzettingen. Er is een samenwerkingsverband opgezet tussen de gemeente Coevorden, woningbouwcoöperatie Domesta en het MWC om in een vroegtijdig stadium huurachterstanden aan te pakken. Opvallend is dat in de meeste gevallen psychische problemen ten grondslag liggen aan problematische huurachterstanden.

Prestatieveld 2

Ondersteuning van jeugdigen met opgroei problemen en van ouders met opvoedproblemen

---

Het MWC heeft zich volop ingezet om een sluitende aanpak te realiseren voor jeugdigen en ouders met opvoedproblemen. Op alle basisscholen in de gemeente is een maatschappelijk werker betrokken. Op de helft van de scholen is dit vanuit de functie van CJG contactpersoon, op de overige scholen in nauwe afstemming en samenwerking met de GGD. In 2014 is de samenwerking met de voorschoolse opvang geïntensiveerd.

Alle medewerkers van het MWC zijn POD 3 (Positief Opvoeden Drenthe) opgeleid, hetgeen integraal wordt toegepast in de begeleidingsactiviteiten. Twee medewerkers volgen de opleiding tot Beeldcoaching, waarbij aan de hand van filmopnames opvoedingsondersteuning wordt geboden. Er wordt deelgenomen aan het Kernteamoverleg van het CJG, aan het gebruikersoverleg van de Voorloper en aan het Zorgadviesteam van de Vereniging Protestants Christelijk Onderwijs.

Sociale vaardigheidstrainingen

Het MWC weet dat kinderen die naar de basisschool gaan, in een kwetsbare fase van hun leven kunnen zitten waarbij het ontwikkelen van sociale vaardigheden erg belangrijk is. Sommige kinderen hebben moeite met het aangaan van sociale contacten. Ze blijven daardoor aan de kant staan of worden gepest. Dit kan gevolgen hebben voor hun ontwikkeling en functioneren. Het MWC biedt drie sociale vaardigheidstrainingen aan voor kinderen in de leeftijd van 6 tot en met 12 jaar (incidenteel in samenwerking met het CJG). Het is afhankelijk van de leeftijd aan welke SOVA training het kind deelneemt. In totaal hebben 35 kinderen deelgenomen aan de SOVA trainingen.

Sociale vaardigheidstraining voor kinderen in de leeftijd van 10 t/m 12 jaar. In de groep bespreken ze onderwerpen met elkaar en doen ze opdrachten in het huiswerkeboek

Kinderen in Echtscheiding Situaties

KIES is een spel- en praatgroep voor kinderen waarvan de ouders in scheiding liggen of gescheiden zijn. De cursus wordt gegeven door speciaal opgeleide gediplomeerde maatschappelijk werker. Onderzoek heeft aangetoond dat deze training kinderen helpt de scheiding beter te verwerken, het contact met ouders helpt te verbeteren en kinderen weer beter presteren op school.

In 2014 heeft er in het voorjaar en in het najaar een training plaatsgevonden. In totaal hebben 14 kinderen deelgenomen aan de trainingen.

Het valt op dat er weinig aanmeldingen zijn voor de KIES training. Scholen vinden het moeilijk om een kind te verwijzen. Beide ouders moeten toestemming geven voor deelnamen van hun kind aan de training. Dat levert in een (v)echtscheiding problemen op.

Naast groepsbijeenkomsten, worden er ook individuele KIES trajecten aangeboden. In totaal hebben hieraan 21 kinderen deelgenomen.

Thema-avonden gescheiden opvoeden

Maatschappelijk Werk Coevorden biedt thema-avonden aan voor gescheiden ouders. Gescheiden ouders worden geconfronteerd met allerlei moeilijkheden, emoties en nieuwe ervaringen. Aan het begin van de scheiding, maar ook vaak nog na een aantal jaren. De ouder staat plotseling alleen voor de opvoeding van het kind en de communicatie met de ex-partner verloopt niet altijd soepel. Bovendien wordt het kind vaak betrokken in conflicten van de ouders.

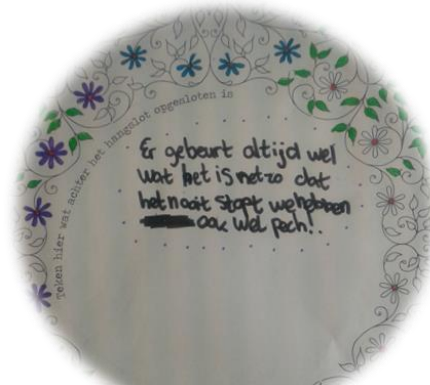
In de bijeenkomsten waaraan zes ouders hebben deelgenomen leren ouders effectief communiceren in de omgang met hun ex en worden er handreikingen gegeven voor beter gescheiden opvoeden.

De bijeenkomsten worden geleid door twee ervaren en speciaal hiertoe opgeleide coaches van het MWC.

De mannen en vrouwen die deelnamen kregen door ervaringen uit te wisselen en te delen meer begrip voor het standpunt van zijn of haar ex-partner.

Schoolmaatschappelijk Werk

Het MWC biedt schoolmaatschappelijk werk aan op het voortgezet onderwijs, op het basisonderwijs en het (speciaal) basisonderwijs. Kerntaken zijn signalering en preventie, begeleiding van leerlingen en ouders, ondersteuning van leerkrachten en coördinatie van hulpverlening. Naast de begeleiding van leerlingen is er ook contact met de ouders. De intensiteit van contact met ouders is afhankelijk van de hulpvraag.

Een opdracht uit de hulpverlening voor kinderen: welke gedachte zit achter 'het hangslot' van het kind?

Beeldcoaching

Beeldcoaching voor gezinnen is een methodiek om ouders te ondersteunen in de opvoeding. De beeldcoach biedt ondersteuning en begeleiding aan ouders die opvoedingsvragen hebben. Doel is ouder(s) te ondersteunen bij de opvoedvraag, zodat het gezin na de coaching zich bewust is van hun kwaliteiten en deze kunnen gebruiken. De methode is gericht op krachten en mogelijkheden in plaats van op klachten en problemen.

Door analyse van korte video opnames van de alledaagse situatie binnen het gezin worden communicatiepatronen binnen het gezin zichtbaar. De beeldcoach analyseert de opname en bespreekt dit samen met de ouder(s). Gemiddeld worden er 3 tot 6 video-opnames gemaakt. Beeldcoaching wordt ingezet in gezinnen met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar.

In 2014 hebben er 22 beeldcoachingstrajecten plaatsgevonden. Daarnaast hebben de beeldcoachen voorlichtingsbijeenkomsten gegeven aan de teams van MWC, GGD, CJG en Yorneo.

De deelnemende ouders gaven allemaal aan dat deze aanpak hen met de neus op de feiten drukte. Ze konden zien hoe ze communiceerden binnen hun gezin en leerden vervolgens wat ze beter konden doen.

Prestatieveld 3

Het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning

De kerntaak van het MWC is het bieden van procesmatige hulp- en dienstverlening aan burgers van de gemeente Coevorden, die laagdrempelig en kortdurend is. Het bieden van procesmatige hulpverlening is de kerntaak van het MWC, wat dit concreet inhoudt, wordt hieronder toegelicht.

Procesmatige hulpverlening

Kenmerkend van procesmatige hulpverlening is dat er met een duidelijke methodiek wordt gewerkt en er een proces zichtbaar wordt. In een notendop worden de volgende processtappen gevolgd:

1. Aanmeldingsgesprek

Wanneer een cliënt zich aanmeldt, wordt in een kort gesprek (15 minuten) een probleemanalyse gemaakt. Op basis van deze analyse, zijn er grofweg drie opties mogelijk. De cliënt krijgt antwoord op zijn vraag en de hulpverlening eindigt, de cliënt wordt doorverwezen, of verdere hulpverlening is noodzakelijk.

2. Intake en Hulpverleningsplan

Wanneer verdere hulpverlening nodig is, spreken we van procesmatige hulpverlening. Er wordt een uitgebreide probleemanalyse gemaakt (duurt ongeveer 1-1,5 uur) waarbij de nadruk ligt op de krachten van het cliënt(systeem). Aan de hand deze analyse wordt een hulpverleningsplan opgesteld. In het hulpverleningsplan worden samen met de cliënt concrete doelen geformuleerd, die in ieder gesprek worden geëvalueerd en indien nodig worden bijgesteld.

3. Afsluiting

Uitgangspunt is dat de hulpverlening eindigt als de doelen behaald zijn. In de praktijk wordt dit resultaat meestal binnen vijf gesprekken bereikt. Het kan voorkomen dat hulpverlening langer duurt of dat meer specialistische hulpverlening nodig is. In het laatste geval zorgt de maatschappelijk werker voor een passende overdracht aan de verwijzende instantie.

In het hoofdstuk 'Cijfers' is te lezen dat 804 cliënten procesmatige hulpverlening hebben gehad in 2014. Het gaat hierbij om cliënten die zich in 2014 hebben aangemeld (570) en om cliënten die zijn meegenomen uit 2013 (234).

Eveneens is in dit hoofdstuk te lezen met wat voor soort problematieken cliënten geholpen zijn, wat de leeftijdsopbouw is van cliënten, de man-vrouw verhouding, enz.

Korte contacten en Invulhulp

Naast procesmatige hulpverlening is het geven van informatie en advies aan cliënten en (professionele) derden een belangrijke taak van het MWC. Dit gebeurt in de reguliere begeleidingstrajecten en in de zogenaamde 'kortdurende contacten' (korter dan een uur). Terugkijkend op het afgelopen jaar hebben maatschappelijk werkers 590 keer informatie en advies gegeven in kortdurende contacten. Het ging over de meest uiteenlopende zaken, zoals: wet en regelgeving, bezwaarprocedures, aanvragen van toeslagen, schuldenproblematiek, psychisch functioneren en sociaal maatschappelijke organisaties. In 2012 heeft het 10-jarige jubileum van het MWC plaatsgevonden, hetgeen we op een passende wijze hebben gevierd door het ontwikkelen van "De Invulhulp". In 2012 was dit een pilot, wat door het succes een blijvende dienstverlening is geworden. Mensen uit de gemeente Coevorden kunnen elke week terecht op een speciaal spreekuur met vragen over voorzieningen, regelingen en het invullen van formulieren. Sommige mensen vinden het invullen van formulieren moeilijk doordat ze de wet- en regelgeving niet begrijpen, andere mensen hebben moeite met lezen en schrijven, e.d.. Meestal kunnen mensen snel geholpen worden (binnen een half uur) en incidenteel is een vervolgspraak nodig.

Binnen het aantal van 590 'korte contacten' zijn inbegrepen de mensen die geholpen worden bij De Invulhulp.

Budgetcursus

De budgetcursus is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Coevorden, Humanitas en het MWC. Centraal staat dat mensen zelf weer leren grip te krijgen op hun financiën en herhaling van financiële misstappen weten te voorkomen. De onderwerpen die aan bod komen zijn: overzichten maken van inkomsten/uitgaven, een financieel dagboek bijhouden, bespaartips, sparen, regelingen en voorzieningen.

De cursus wordt tweemaal per jaar gegeven en bestaat uit vijf wekelijkse bijeenkomsten van twee uur.

Na het volgen van de budgetcursus wordt een vervolgtraject thuisbegeleiding van Humanitas aangeboden. De kennis die is opgedaan in de cursus en het vervolgtraject, wordt zo optimaal geïntegreerd in het dagelijks leven van de mensen.

De budgetcursus is in het voorjaar en in het najaar gegeven en in totaal hebben er 15 mensen aan deelgenomen.

Categorie	Budget	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun
Hypotheek/ Huur	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700
Gas, water en licht	€ 150	€ 190	€ 170	€ 150	€ 160	€ 140	€ 120
Internet, TV, Telefoon	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Boodschappen	€ 400	€ 420	€ 410	€ 390	€ 430	€ 450	€ 405
Verzekeringen	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70
Kleding	€ 150	€ 200	€ 130	€ 170	€ 210	€ 80	€ 120
Uitgaan en vakantie	€ 100	€ 80	€ 90	€ 130	€ 90	€ 70	€ 120
Kinderen	€ 300	€ 275	€ 340	€ 400	€ 180	€ 235	€ 250
Autokosten	€ 400	€ 300	€ 300	€ 600	€ 300	€ 250	€ 300
Totaal	€ 2.320	€ 2.285	€ 2.260	€ 2.660	€ 2.190	€ 2.045	€ 2.135

Voorbeeld van een financieel overzicht uit de budgetcursus

Het Relatiehuis

In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen voor het opzetten van Het Relatiehuis. Bij Het Relatiehuis kunnen (ex-)partners, gezinnen en kinderen terecht bij problemen in hun relatie. In het relatiehuis wordt advies, ondersteuning en begeleiding gegeven aan kinderen van (bijna) gescheiden ouders en aan ouders zelf. Voor, tijdens en na een scheiding.

Het Relatiehuis behelst een samenwerkingsverband tussen specialistische professionals: advocaat, mediator en kindtherapeut, speltherapeut en maatschappelijk werkers. Geboden wordt: emotionele ondersteuning, opvoedingsvragen, conflictbemiddeling, financieel- en juridische ondersteuning. Door deze samenwerking bieden de professionals een totaalpakket.

Prestatieveld 4

Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Ook het MWC constateert dat de verzorgingsstaat zich steeds vaker aan het terugtrekken is en er een groter beroep wordt gedaan op vrijwilligers en mantelzorgers. Het is daarom logisch te verklaren dat het MWC nog intensiever is gaan samenwerken met vrijwilligersorganisaties.

Zo wordt er veel samengewerkt met vrijwilligers van Humanitas Thuisadministratie, waarbij gebruik gemaakt wordt van elkaars deskundigheid. Daarnaast worden regelmatig vrijwilligers ingezet voor eenzame mensen en is er afstemmingsoverleg met de mantelzorgondersteuning van Welzijn 2000. De gebiedsmaatschappelijk werker heeft eveneens contact met de kerken in het betreffende aandachtsgebied. Dit heeft geleid tot allerlei samenwerkingsrelaties: opzetten rouwverwerkingsgroep, verwijzingen voor maatschappelijk werk begeleidingstrajecten, verstrekken van (voedsel)pakketten e.d..

Maatjesproject

Mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid hebben het extra moeilijk in deze samenleving. Door een verscheidenheid van oorzaken is het voor deze doelgroep lastig om een sociaal netwerk op te bouwen, waardoor ze vaak in een sociaal isolement leven. Het MWC bemiddelt in sociaal contact tussen mensen met psychiatrische problemen en vrijwilligers en biedt waar nodig ondersteuning. Uitgangspunt is dat er gezamenlijke activiteiten worden ondernomen op basis van gelijkwaardigheid. Voorbeelden van activiteiten: samen wandelen, koken, winkelen, bioscoop, naar een kerstmarkt en koffie drinken. De gemeente Coevorden stimuleert het Maatjesproject door geld beschikbaar te stellen, waardoor het verder geprofessionaliseerd wordt en er meer matches gemaakt worden. Vrijwilligers worden getraind, er worden structurele consultatiebijeenkomsten georganiseerd voor vrijwilligers, er worden activiteiten ontwikkeld voor deelnemers en vrijwilligers en matches worden halfjaarlijks geëvalueerd. Hierbij wordt samengewerkt met diverse organisaties zoals gemeente Coevorden, Humanitas, Welzijn 2000, Hogeschool Windesheim en Indigo. In 2014 zijn er 12 deelnemers met psychiatrische problemen aan vrijwilligers gekoppeld.

Prestatieveld 5

Het bevorderen van maatschappelijke deelname en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch/psychisch probleem

---

Een steeds grotere groep cliënten die door het MWC wordt begeleid, heeft een psychische beperking. Door deze beperking wordt maatschappelijke deelname en participatie in de samenleving bemoeilijkt. Het MWC richt zich op de mogelijkheden van deze doelgroep. Onze visie is, dat wanneer mensen erbij horen en mee kunnen doen, de kwaliteit in hun leven wordt verhoogd.

Het Maatjesproject is hiervan een mooi voorbeeld; deelnemers met een veelal forse en chronische psychiatrische problematiek kunnen weer meer meedoen in de samenleving. In het kader hiervan is ook samenwerking gezocht met De Bentheimer.

Assertiviteitstraining volwassenen

Twee keer per jaar wordt de assertiviteitstraining aan volwassenen gegeven. In totaal hebben in 2014 18 cursisten deelgenomen. Deelnemers van de cursus hebben gevarieerde problemen waarmee ze aan het werk willen. Zo zijn er mensen die problemen ervaren op hun werk in contact met collegae, zijn er mensen die onzeker zijn en niet hun mening durven te geven of juist mensen die een kort lontje hebben en op een agressieve manier voor hun mening opkomen.

In de cursus leren mensen om assertiever te worden. De meeste cursisten geven na de training aan echt geholpen te zijn en verder te kunnen.

Rouwverwerkingsgroep

Het Maatschappelijk Werk Coevorden biedt in samenwerking met ds. Hetty Cohen Stuart van de Hervormde kerk in Oosterhesselen de rouwverwerkingsgroep aan. Het overlijden van een dierbare is een van de meest ingrijpende gebeurtenissen die een mens kan overkomen en brengt grote veranderingen met zich mee. De cursus is bedoeld om mensen te leren omgaan met hun verlies. Bovendien is het goed om met lotgenoten over verlies te praten. In 2014 hebben 6 mensen deelgenomen aan de cursus

Verhaal deelnemer

Mevr. A. uit Coevorden heeft deelgenomen aan de rouwverwerkingsgroep. Haar man was een paar maanden voordat de cursus begon overleden aan kanker.

Mevrouw had tijdens haar huwelijk heel erg op haar echtgenoot geleund, hij regelde alles voor haar, etc. Verder had zij vroeger veel meegemaakt. Zij werd mishandeld in haar stamgezin, en is op school heel erg gepest.

Mevrouw vertelt dat ze veel aan de Rouwverwerkingsgroep heeft gehad, doordat zij voorbeelden had in de groep van vrouwen die wel heel erg zelfstandig waren. Zij spiegelde zich hieraan en wilde deze staat van zelfstandigheid ook bereiken! De meerwaarde van een rouwverwerkingsgroep t.a.v. individuele begeleiding is vooral de herkenning en bevestiging die deelnemers bij elkaar vinden. En soms kunnen andere deelnemers ook dienen als rolmodel en voorbeeld!

Mensen die deelnemen aan de rouwverwerkingsgroep zetten een eerste stap in het rouwverwerkingsproces waardoor het in de praktijk veelal niet meer nodig is om een individueel traject te volgen.

Prestatieveld 6

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem, ten behoeve van het behoud van het zelfstandig functioneren

---

Het (zo lang mogelijk) zelfstandig kunnen blijven functioneren in de thuissituatie is een belangrijk in onze samenleving. Het MWC werkt hieraan mee samen met andere organisaties, zoals de gemeente Coevorden (WMO), huisartsen, GGZ en neemt deel aan diverse overlegstructuren. Het gebiedsgericht werken werkt hier positief aan mee. De gebiedsmaatschappelijk werker weet wat er speelt in een gebied en is daardoor beter in staat preventief en curatief op te treden.

Home-team

In Aalden-Zweeloo is een Hometeam dat bestaat uit verschillende disciplines zoals de huisartsen, een spv-er, thuiszorg, een fysiotherapeut, het verzorgingstehuis en de wijkverpleging en het MWC. Naast de vaste basis, schuiven met grote regelmaat ook andere mensen aan. Doel van het overleg is collegiale consultatie van mensen in Aalden/Zweeloo en omgeving, zorgen voor een goede afstemming, het dragen van gezamenlijke verantwoordelijkheid en een goede doorgeleiding. Door deze samenwerking weten deze professionals elkaar sneller en beter te vinden, waardoor hulpverlening effectiever en efficiënter kan worden ingezet.

Ouderenbeleid

De groep ouderen (65+) wordt steeds groter en dit is ook terug te zien in een toename van het aantal aanmeldingen van deze doelgroep bij het MWC. In 2012 hebben 53 mensen van 65+ begeleiding gehad, in 2013 62 mensen en in 2014 69 mensen. Dit is een stijging van ruim 35% in twee jaar. Daarnaast is de tendens dat ouderen steeds langer thuis blijven met zorg op maat. Hierin speelt de gebiedsmaatschappelijk werker een belangrijke rol om samen met andere professionals, zoals de huisarts, wijkverpleegkundige, zorgsignalen van ouderen in een gebied op te vangen en hierop adequaat te anticiperen en te handelen.

Het MWC werkt aan het tegengaan van ouderenmishandeling en heeft een aandachtsfunctionaris ouderen. Ouderenmishandeling valt onder het werkgebied Huiselijk Geweld. Wanneer ouderenmishandeling plaatsvindt, wordt nauw samengewerkt met het ASHG (Algemeen Steunpunt Huiselijk Geweld).

Ouderen leren omgaan met moderne telefoons, ook voor noodsituaties.

Prestatieveld 7, 8 en 9

Het bieden van maatschappelijke opvang en het bevorderen van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingsbeleid

---

Kenmerkend voor MWC is dat het een vangnetfunctie heeft. Mensen die tussen wal en schip dreigen te raken, worden door het MWC begeleid. Tevens is er een toename te zien in het aantal mensen dat zich heeft aangemeld met (licht) psychiatrische problemen.

Wanneer er meer specialistische begeleiding nodig is op het gebied van psychiatrie of verslaving, werkt het MWC samen met tweedelijnsorganisaties zoals de GGZ, Promens Care en VNN.

Wet Tijdelijk Huisverbod

In 2014 hebben drie huisverboden plaatsgevonden, in 2013 waren dat er vier. Tijdens een huisverbod mag degene die het huisverbod heeft tien dagen zijn of haar woning niet meer in. Het MWC biedt tijdens een huisverbod intensieve begeleiding aan het slachtoffer. In de tien dagen van het huisverbod vinden twee zorgoverleggen plaats met alle betrokken disciplines, van zowel de dader als het slachtoffer, om een goed beeld te krijgen van de (gezins)situatie. Vervolgens vindt er een gezamenlijk gesprek plaats met de dader en slachtoffer, waarbij een plan van aanpak wordt gemaakt voor de toekomst. Ook de dader krijgt hierbij intensieve hulp aangeboden.

Huiselijk geweld

Het MWC is verantwoordelijk voor de hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld. Het hulpverleningstraject kent een methodische werkwijze van vijf gesprekken dat

gericht is op het slachtoffer. In de afgelopen twee jaar is een sterke daling te zien in het aantal aanmelding van huiselijk geweld. In 2013 zijn er twaalf mensen begeleid en in 2014 dertien. Dit is een sterke daling ten opzichte van 2012, toen hebben veertig mensen deelgenomen aan een hulpverleningstraject. Het MWC is afhankelijk van de aanmeldingen van de GGD.

OGGZ

Ook in 2013 heeft het MWC geparticipeerd in het OGGZ Netwerk. De doelgroep van het OGGZ bestaat uit mensen om wie ernstige zorgen zijn, die zich laten kenmerken door complexe problematiek. Het gaat hierbij om de zogenaamde zorgmijders, of juist om mensen die al veel hulpverlening hebben gehad, maar toch weer steeds in de problemen komen. Het MWC heeft in zeven cliëntsituaties de rol als casemanager vervuld. De casemanager heeft de coördinatie bij het maken van een gezamenlijke hulpverleningsplan met de betrokken samenwerkingspartners en cliënten. Daarnaast ziet de casemanager er op toe dat er goede afstemming plaatsvindt bij realisatie van de doelstelling uit het hulpverleningsplan. Door de inzet van de casemanager zijn cliënten uit hun sociaal isolement gehaald, zijn financiële problemen aangepakt en is verdere vervuiling voorkomen.

Maatschappelijk werk aan asielzoekers AZC Aalden

MWC biedt psychosociale en praktische hulpverlening aan mensen in het asielzoekerscentrum (AZC) in Aalden. Veel mensen in het AZC zijn getraumatiseerd en hebben daardoor geestelijke en lichamelijke klachten. Het MWC biedt, gezien de aard van problematiek, relatief kortdurende hulpverlening, maximaal tien hulpverleningscontacten per cliënt per twee jaar.

Conclusies

De kerntaak van het MWC in 2014 is, om de sociale en economische zelfredzaamheid van bewoners in de gemeente Coevorden te versterken.

Onze werkzaamheden worden altijd uitgevoerd in nauwe samenwerking en afstemming met andere (vrijwillige) organisaties. Het MWC biedt hulpverlening, geeft informatie en advies, voert de regie binnen multi-probleemsituaties en geeft trainingen en biedt bemiddeling en mediation aan. Ons motto is: eigen kracht, grip op geld, positief opvoeden en opgroeien, meedoen en samenwerken.

Het MWC zet in 2014 6,8 FTE in voor eerstelijns hulp- en dienstverlening aan burgers in de gemeente Coevorden. Aan de door de gemeente vastgestelde taakopdracht voor 2014 is ruimschoots voldaan. De opdracht is om per FTE, 125 cliënten per jaar een hulpverleningstraject te verlenen en daarnaast met 82 cliënten kortdurende contacten te hebben gehad.

Het MWC kent een platte organisatiestructuur met twaalf vaste medewerkers, drie HBO stagiaires, een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht (RvT). De RvT bestaat uit vijf personen.

De maatschappelijk werker zoekt, nog meer dan in het verleden, de burger actief op in de eigen leefomgeving en richt zich op de eigen kracht van die burger en die van zijn/haar omgeving. In 2014 werken we gebiedsgericht.

Het MWC beweegt mee met de snel veranderende maatschappelijke samenleving, is proactief en ontwikkelt preventieve activiteiten en producten.

Vanuit Maatschappelijk Werk Coevorden Projecten en Diensten worden additionele diensten aangeboden en projecten uitgevoerd waarbij ook andere financiers betrokken zijn. Dankzij extra inkomsten in de projectorganisatie kunnen we slagvaardiger, in de snel veranderende samenleving, nieuwe projecten ontwikkelen en uitvoeren. Op deze wijze ontwikkelen we ons steeds meer tot een ondernemende organisatie, zonder dat de continuïteit van de basisdienstverlening geschaad wordt.

2014 stond in het teken van de gemeentelijke transitie. Voor de gemeente is het MWC een belangrijke partner. Immers, het MWC kent de problematiek van de kwetsbare burgers. Door vroegsignalering van het MWC kan er gestuurd worden op beleid en uitvoering.

(V)echtscheiding zijn in 2014 een groot maatschappelijk probleem. Om deze problematiek deskundig en integraal aan te pakken hebben wij Het Relatiehuis opgezet waarin een poule van professionals werkzaam zijn.

De werkzaamheden die het MWC in 2013 heeft uitgevoerd zijn gerangschikt onder de negen prestatievelen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Hieruit hebben we de vijf meest opvallende feiten geselecteerd; de taakopdracht is gehaald, er is een stijging in het aantal aanmeldingen, de meeste hulpvragen zijn op het gebied van: financiën, geestelijke gezondheid en familierelaties. Tot slot hebben we voorbereidingen getroffen voor de fusie en zijn we nog meer gebiedsgericht gaan werken.

In ons cliënt tevredenheidsonderzoek scoren we hoog (bijlage 1 pag. 32).

Bijlage 1: Resultaten tevredenheidsmeting cliënten

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de tevredenheidsmeting weer in procenten. De tabel laat zich als volgt lezen: 1 Onvoldoende – 2 Matig – 3 Voldoende – 4 Goed – 5 Zeer goed – Leeg/niet ingevuld.

De vragen die gemarkeerd zijn met een * zijn ja/nee vragen.

	Vragen	Ja	nee	1	2	3	4	5	Leeg	Totaal
1	Voelde u zich op uw gemak bij de maatschappelijk werker?				2,8	2,8	30,6	63,8		100%
2	Heeft u het gevoel begrepen te worden door de maatschappelijk werker?				2,8	2,8	27,8	66,6		100%
3	Wat vond u van de samenwerking tussen u en de maatschappelijk werker?					2,8	30,6	66,6		100%
4	Bent u correct te woord gestaan?*	100								100%
5	Wat vond u van de werkwijze van de maatschappelijk werker?			5,6		5,6	44,4	44,4		100%
6	In hoeverre waren de gemaakte afspraken duidelijk over ieders inzet?					2,8	47,2	50		100%
7	Was hetgeen u met de hulpverlening wilde bereiken duidelijk?					5,6	55,6	38,8		100%
8	In hoeverre heeft u dit bereikt?			2,8	2,8	8,3	52,8	33,3		100%
9	Was het aantal gesprekken voor u voldoende?*	86,2	13,8							100%
10	Wist u vooraf wat het maatschappelijk werk voor u kon betekenen?*	63,9	36,1							100%
11	Vond de hulpverlening bij u thuis plaats?*	44,4	55,6							100%
12	Wat vond u van de bereikbaarheid van het gebouw?			2,8		11,1	27,8	33,3	25	100%
13	Wat vond u van uw ontvangst in de wachtruimte?					2,8	30,6	41,6	25	100%
14	Wat vond u van de sfeer in het gebouw?					8,3	33,3	30,6	27,8	100%
15	Wat vond u van de spreekkamers?					5,6	50	16,6	27,8	100%
16	Wat vond u van de telefonische bereikbaarheid?					2,8	41,6	25	30,6	100%
17	Wist u dat, de maatschappelijk werker geheimhoudingsplicht heeft?*	91,7	8,3							100%
18	Wist u dat, wanneer de maatschappelijk werker informatie verstrekt over u aan iemand anders u hiervoor schriftelijk toestemming moet geven?*	83,3	13,9						2,8	100%
19	Was u op de hoogte van de mogelijkheid om een andere maatschappelijk werker te krijgen, wanneer het niet zou klikken tussen u en uw maatschappelijk werker?*	75	25							100%
20	Wist u dat, wanneer u niet correct behandeld bent u een klacht kunt indienen?*	80,6	16,6						2,8	100%
21	Was u op de hoogte van het feit dat uw gegevens worden bewaard in een dossier en dat er van elk gesprek een verslag wordt gemaakt in de computer?*	77,8	22,2							100%
22	Wist u dat u uw dossier in mag zien, wanneer u hier om vraagt?*	80,6	19,4							100%
23	Wist u dat uw gegevens twee jaar bewaard worden?	61,1	38,9							100%

Bijlage 2: Generalist met specialisaties

Iedere maatschappelijk werker van het Maatschappelijk Werk Coevorden is generalist in de buurt, maar heeft daarnaast één of meer maatschappelijk werk specialisaties.

- Maatschappelijk Werker **Marjan de Boer**: schoolmaatschappelijk werk, hulp bij (v)chtscheidingen, opvoeden en opgroeien, cursustrainer, beeldcoaching, regievoering, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), projectuitvoering.
- Maatschappelijk Werker **Gerard Wolthuis**: asielzoekerswerk, zorgmijders, regievoering, woonwagenwerk, Oggz, buurtmaatschappelijk werk, Multi probleem, projectuitvoering
- Maatschappelijk Werker **Janny Seubring**: schoolmaatschappelijk werk, huisverbod/huiselijk geweld, asielzoekerswerk, eerwraak en eer gerelateerd geweld, regievoering, cursustrainer, opvoeden en opgroeien, projectuitvoering.
- Maatschappelijk Werker **Ferry Nieuwenhuijs**: stage coördinatie en begeleiding, schuldhulpverlening, regievoering, gezinscoach, maatjesproject, cursustrainer, opvoeden en opgroeien, projectuitvoering.
- Maatschappelijk Werker **Karin Rust**: huisverbod/huiselijk geweld, rouwverwerking, wachtlijstbeheerder, regievoering, cursustrainer, relatieproblematiek, opvoeden en opgroeien.
- Maatschappelijk Werker **Paul Smit**: schuldhulpverlening, zorgmijders, Oggz, regievoering, cursustrainer, buurtmaatschappelijk werk, gezinscoach, internethulpverlening, opvoeden en opgroeien, projectuitvoering.
- Maatschappelijk Werker **Renate Niks**: schoolmaatschappelijk werk, hulp bij (v)chtscheidingen, regievoering, CJG, beeldcoaching, cursustrainer, internethulpverlening, bedrijfsmaatschappelijk werk, vertrouwenspersoon, opvoeden en opgroeien, projectuitvoering.
- Maatschappelijk Werker **Michelle Kuiper**: frontoffice, algemeen maatschappelijk werk
- Maatschappelijk Werker **Kitty Alderink**: schoolmaatschappelijk werk, hulp bij (v)chtscheidingen, opvoeden en opgroeien, cursustrainer, regievoering, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
- Maatschappelijk werker **Chris de Jonge**: algemeen maatschappelijk werk, schoolmaatschappelijk werk

Jaarlijks bieden we drie studenten een jaarstage aan. Hun inzet is gericht op Algemeen Maatschappelijk Werk; psychosociale hulpverlening, schuldhulpverlening.

Bijlage 3: Gebiedsgericht werken in de gemeente Coevorden

Het Maatschappelijk Werk Coevorden hanteert dezelfde gebiedsindeling als de gemeente Coevorden. In onderstaande tabel is de opbouw van de gebiedsindeling te zien met bijbehorende huisartsen en basisscholen.

	Gebied	Gebieds-MW	Huisartsenpraktijk	Basisschool	
Kavel 1	Schoonoord, De Kiel, Wezuperbrug, Wezup	J. Seubring	Huisartsenpraktijk Schoonoord	De Kiel, Burgemeester S.J. van Royenschool, De Slagkrooie	M. de Boer R. Niks
Kavel 2	Zweeloo, Meppen, Benneveld, Aalden	F. Nieuwenhuijs	Huisartsenpraktijk Zweeloo	De Schutse, De Smeltkroes, De Anvende	M. de Boer R. Niks
Kavel 3	Oosterhesselen, Gees, Zwinderen	K. Rust	Huisartsenpraktijk Oosterhesselen	De Klimop, Rehoboth, De Woert	M. de Boer R. Niks
Kavel 4	't Haantje, Noord-Sleen, Sleen, Diphooorn, Erm, Achterste Erm	J. Seubring	Huisartsenpraktijk Sleen	De Piramide, De Vlinderhof, De Fontijn, De Akker	M. de Boer R. Niks
Kavel 5	Wachtum, Dalen, Holsloot, Den Hool, Dalerveen, Stieltjeskanaal	P. Smit	Huisartsenpraktijk Dalen	Stidalschool, Markeschool, Burgemeester Wessels Boerschool	M. de Boer R. Niks
Kavel 6	Geesbrug, Dalerpeel, Nieuwe Krim, Steenwijksmoer	K. Rust	Huisartsenpraktijk Jansen	Willem-Alexander, De Zwarm, De Wegwijzer, St. Theresia	M. de Boer R. Niks
Kavel 7	Lootuinen	G. Wolthuis P. Smit F. Nieuwenhuijs	Koelemijer/Geertjes	Mijndert van der Thijnenschool, Parkschool, Wilhelminaschool	M. de Boer R. Niks
	Poppenhare	G. Wolthuis P. Smit F. Nieuwenhuijs	Koelemijer/Geertjes	Panta Rhei	M. de Boer R. Niks
	Binnenvree	G. Wolthuis P. Smit F. Nieuwenhuijs		St. Willibrordus	M. de Boer R. Niks
	Tuindorp	G. Wolthuis P. Smit F. Nieuwenhuijs	Hermans/Wortelboer		
	Coevorden rest	G. Wolthuis P. Smit F. Nieuwenhuijs	Meander En Valks/Harwig	Buitenvree, Paul Kruger, Dr. Picardtschool	M. de Boer R. Niks

Bijlage 4: Producten van het MWC

Maatschappelijk Werk

- Psychosociale hulpverlening;
Licht depressieve klachten, burn-out, weerbaarheid, RET/cognitieve therapie etc.
- Bedrijfsmaatschappelijk werk; *curatief, preventief en adviserend bij ziekteverzuim, samenwerkingsproblemen, re-integratie, financiële/privéproblemen werknemer*
- Schoolmaatschappelijk werk; *curatief, preventief en adviserend op scholen*
- Internethulpverlening

Spin in het web

- Mediation; *specialisten in dienst voor mediation bij relaties, werkgevers, werknemers, families*
- Gezinscoaching; *coördinatie van hulpverlening binnen multi probleemgezinnen*
- Vertrouwenspersoon voor bedrijven
- Bemiddeling en belangenbehartiging tussen personen en instanties

Trainingen sociale vaardigheden

- Assertiviteitstraining voor volwassenen
- Weerbaarheidstraining nieuwe Nederlandse kinderen

Huiselijk geweld

- Eerste hulp bij huiselijk geweld
- Moeder-kindgroep; *nazorg en hulpverlening in groepsverband na huiselijk geweld voor moeders en hun kinderen van 2 t/m 5 jaar*
- Samen Delen; *nazorg en hulpverlening in groepsverband na huiselijk geweld voor moeders en hun kinderen van 6 t/m 12 jaar*

Echtscheidingen

- KIES groep BO; *training in groepsverband voor kinderen in echtscheiding situaties*
- KIES groep VO; *training in groepsverband voor jongeren in echtscheiding situaties*
- KIES voor mij; *individueel hulpverleningstraject voor kinderen in echtscheiding situaties*
- Specialistische hulp bij echtscheidingen

Opvoeden en opgroeien

- Hulpverlening bij (veilig) opvoeden op opgroeien op verschillende niveaus
- SOVA I, II, III; *sociale vaardigheidstrainingen in de leeftijden van 6 t/m 12*
- Groepstraining opvoedingsondersteuning voor Somaliërs
- Groepstraining voor ouders van pubers
- Beeldcoaching; *filmopnames binnen probleemgezinnen. Dit geeft inzicht in het eigen gedrag, de communicatie en de interactie*

Jongeren

- Alles Kidzzz; individuele sociale vaardigheidstraining
- Tienermoeders; specialistisch hulpverlening voor tienermoeders

Werk en inkomen

- Invulhulp; *hulp bij formulieren invullen*
- Voortraject schuldhulpverlening
- Budgetcursus; *leren om weer grip te krijgen op eigen financiële situatie*
- Specialistische hulp bij het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt

Wonen

- Specialistische hulp bij huurschulden
- Specialistische hulp bij woonoverlast
- Specialistische hulp bij woonconflicten met burenen/instellingen

Verlies en verwerking

- Rouwverwerking individueel kind
- Rouwverwerkingsgroep kinderen
- Rouwverwerking individueel volwassenen
- Rouwverwerkingsgroep volwassenen

Gezondheid

- In de put, uit de put; *training in groepsverband voor mensen met depressieve klachten*

Maatjesproject

- Maatjesproject Coevorden; *het Maatjesproject bemiddelt in sociaal contact tussen mensen met een psychische kwetsbaarheid en een vrijwilliger, waardoor eenzaamheidsgevoelens worden verminderd en de sociale integratie wordt bevorderd*

Bijlage 5: Werkplan Maatschappelijk Werk Coevorden 2015

Kernopdracht van de gemeente Coevorden aan het Maatschappelijk Werk Coevorden in 2015

Voor 2015 is de kernopdracht van de gemeente Coevorden voor het Maatschappelijk Werk Coevorden:

Het bieden van procesmatige hulpverlening aan 812 cliënten en 538 kortdurende contacten. Deze aantallen zijn bepaald op de visie en het aanbod zoals landelijk door de MO-groep is vastgesteld. Het Maatschappelijk Werk Coevorden is aangesloten bij de Maatschappelijke Ondernemingsgroep (MO-groep), de werkgeversorganisatie op het gebied van Welzijn, Jeugdzorg en kinderopvang.

De kerntaak van Maatschappelijk Werk Coevorden in 2015 is procesmatige hulp- en dienstverlening bieden aan de burgers van de gemeente Coevorden, welke laagdrempelig, kortdurend en versterkend is.

Onze werkvorming in 2015:

- Wij werken aan het versterken van de sociale en economische zelfredzaamheid van inwoners van de gemeente Coevorden. Het Maatschappelijk Werk Coevorden richt zich in het bijzonder op de (sociaal) kwetsbare burger, in armoede, sociaal isolement en met psychosociale problematiek.
- Wij werken vanuit een multi-methodische en integrale aanpak.
- Wij zijn gediplomeerd/gecertificeerd en/of hebben ruime kennis en ervaring op het gebied van: Positief Opvoeden Drenthe, Veilig Opvoeden Drenthe, Cognitieve Therapie, Oplossingsgerichte Hulpverlening, Taakgerichte Hulpverlening, Social-Casework, RET, Signs of Savvity, KIES, Alles Kidzz, triple-P, Beeld Coaching, Gezinscoaching (SNS), Regievoering, Huisverbod/Huiselijk geweld, Schuldhulpverlening, Zorgmijders, Multi probleem, Mediation, Opgroeien en Opvoeden, Hulp bij rampen.

We onderscheiden in onze procesmatige hulpverlening acht hoofdtaken:

- Probleemverheldering: integrale benadering, vraag achter de vraag, wat kan cliënt zelf met behulp van zijn gezin, familie, wat met vrijwillige- en mantelzorg ondersteuning, wat moet professioneel worden ondersteund.
- Bemiddeling, toeleiding, doorverwijzing
- Ondersteunende coaching.
- Psychosociale begeleiding
- Concrete dienstverlening
- Samenwerking binnen een sluitende keten in de voorliggende, eerste en tweede lijn.
- 7x 24 uren bereikbaarheidsdienst

Registratie en Rapportage van de kerntaak

- Wij registreren deze werkzaamheden structureel, inhoudelijk en getalsmatig en verwerken deze gegevens in tussentijdse rapportages en een jaarverslag. We analyseren de gegevens en stellen, daar waar nodig, onze aanpak bij; een cyclisch proces.
- Het gehele jaar door meten we de tevredenheid van cliënten. Jaarlijks brengen we daar een rapport van uit.

Gebiedsgericht werken in 2015 binnen het gemeentelijke sociale team

Om onze hulp- en dienstverleningsinterventies vroegtijdig in te kunnen zetten, is het belangrijk herkenbaar en laagdrempelig voor de burgers te zijn. Vroegtijdige inzet kan het verergeren van de probleemsituatie voorkomen en heeft een preventieve werking. MWC levert zo snel en kort mogelijke integrale inzet in de gebieden. Daarnaast ambieert het maatschappelijk werk om zitting te nemen in de toekomstige sociale team.

Wij werken vanuit 7 gebieden (7 en 8 samengevoegd) in de gemeente Coevorden.

- Wij hanteren dezelfde gebiedsindeling als de gemeente Coevorden;
- Wij werken in het gebied, dichtbij de bewoners en organisaties, zijn gemakkelijk aanspreekbaar, kunnen vroegtijdig signaleren en verbinden;
- Wij werken met kernketenpartners in onze gebiedsaanpak te weten de huisartsen, wijkagent en de basisscholen;
- Wij hebben concrete werkafspraken gemaakt met deze kernketenpartners over cliënt overleg, ketensamenwerking en afstemming met als doel het bieden van zo snel en kort mogelijke (integrale) interventie;
- Wij breiden in 2015 de groep kernpartners uit met voorschoolse contactpersoon 0-4 jaar en ouderen contactpersoon;
- Wij werken vanuit de kennis van de culturele, familiale en professionele sociale kaart van het gebied;
- Wij werken samen en verbinden vanuit de beleidskaders WMO, Jeugd en Wet werken naar vermogen.

Registratie en rapportage van de gebiedsgerichte aanpak

Wij registreren deze werkzaamheden inhoudelijk en getalsmatig en verwerken de gegevens in tussentijdse rapportages en een jaarverslag. We analyseren de gegevens en stellen, daar waar nodig onze aanpak bij; een cyclisch proces.

Ook monitoren we wat het effect van onze vroegtijdige interventie is op langere termijn.

Gaat er een preventieve werking vanuit?

Groepsgerichte aanpak

Wij bieden in 2015 zowel vraaggericht als aanbodgericht (gesignaleerd uit cijfers en/of door partners uit de keten), groepstrainingen en cursussen aan zoveel mogelijk in samenwerking en afstemming met de afdeling Welzijn.

Personele inzet

5,75 FTE HBO en 1,11 FTE HBO in opleiding.

Bijlage 6: Raad van Toezicht en medewerkers in 2014

Raad van Toezicht

Mw. A. J. M. Meijer-Pijnaker	voorzitter
Mw. A. E. van der Valk	lid RvT
Dhr. R. Pepping	lid RvT
Dhr. H. Akkerman	lid RvT
Mw. C. Exoo	lid RvT

Medewerkers

Mw. A. E. M. Möhlmann	directeur-bestuurder
Mw. B. V. Houwen	communicatie- en projectmedewerker
Mw. E. M. Bakker	administratie (ziektewet)
Mw. M. de Boer	maatschappelijk werker
Dhr. F. Nieuwenhuijs	maatschappelijk werker
Mw. K. E. Rust	maatschappelijk werker
Mw. J. Seubring	maatschappelijk werker
Dhr. G. K. Wolthuis	maatschappelijk werker
Dhr. P. H. Smit	maatschappelijk werker
Mw. R. Niks	maatschappelijk werker
Mw. M. Kuiper	maatschappelijk werker
Mw. K. Aalderink-Ahlers	maatschappelijk werker i/o
Mw. M. van den Berg	maatschappelijk werker i/o
Mw. C. Bergsma	maatschappelijk werker i/o
Dhr. C. de Jonge	maatschappelijk werker i/o
Mw. I. Harmsen	stagiaire Maatjesproject